

SYLABUS przedmiotu/MODUŁU:			
Nazwa przedmiotu/MODUŁU:	Fizjologia		PI_1_NP_F
Kategoria przedmiotu/MODUŁU:	Nauki podstawowe		A
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo		
Forma studiów:	Stacjonarne		
Poziom studiów:	Studia I stopnia		
Rok studiów:	I	Semestr studiów:	I,II
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu/MODUŁU:	3,5		
Język wykładowy:	Polski		
Koordynator przedmiotu/MODUŁU:	dr n. med. Jarosława Jaworska - Wieczorek		
Prowadzący przedmiot/MODUŁ:	dr n. med. Jarosława Jaworska - Wieczorek		

Forma nakładu pracy studenta/Forma aktywności		
Forma zajęć	Liczba godzin w planie	Forma zaliczenia *wpisz symbol
Bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim:		
Wykład (W)	45	E
Ćwiczenia (C)	-	-
Ćwiczenia (C/CSM)	-	-
Seminarium (S)	20	Z
Zajęcia praktyczne CSM (ZP/ CSM)	-	-
Zajęcia praktyczne (ZP)	-	-
Godziny studenta:		
Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (PW)	25	-
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	85	-
*Z-zaliczenie; Z/O-zaliczenie z oceną; E-egzamin		

OPIS przedmiotu/MODUŁU:	
Cele i założenia przedmiotu/ MODUŁU:	Uzyskanie przez studenta wiedzy i umiejętności i rozumienia zasad prawidłowego funkcjonowania tkanek i narządów człowieka, wyjaśnienia wzajemnego oddziaływania narządów i układów czynnościowych, interpretowania procesów fizjologicznych w stanie zdrowia, określania podstawowych wielkości fizjologicznych, wykorzystywanie fizjologii w wykonywaniu czynności zawodowych.
Wymagania wstępne do przedmiotu/MODUŁU:	Wiedza podstawowa z zakresu biologii na poziomie szkoły średniej.
Metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład konwersatoryjny • Wykład multimedialny • Dyskusja • Omówienie

<u>MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ</u>		
<u>Kod modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Treść modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Metody weryfikacji efektu uczenia się</u>
<u>WIEDZA</u>		
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;	test pisemny i/lub odpowiedź ustna
A.W3.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;	test pisemny i/lub odpowiedź ustna
A.W4.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;	test pisemny i/lub odpowiedź ustna
A.W5.	Podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego.	test pisemny i/lub odpowiedź ustna
<u>UMIĘJĘTNOŚCI</u>		
W zakresie umiejętności student potrafi:		
A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych.	test pisemny i/lub odpowiedź ustna
<u>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</u>		
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:		
A.K15.	systematycznej aktualizacji wiedzy zawodowej i kształtowania swoich umiejętności i kompetencji	samoocena, odpowiedź ustana, obserwacja 360*

	społecznych, dążenia do profesjonalizmu.	
--	--	--

TREŚCI MERYTORYCZNE przedmiotu/MODUŁU:								
		Wykłady (W)						
		SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
LICZBA GODZIN (L)		25	20	-	-	-	-	-
RAZEM		45						

semestr I

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Homeostaza ustroju-podstawowe funkcje życiowe człowieka i regulacja neurohormonalna procesów fizjologicznych.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
2.	Układ nerwowy: centralny, obwodowy i autonomiczny.	A.W2. – A.W4. A.U2. A.K15.
3.	Fizjologia mięśni szkieletowych, gładkich i mięśnia sercowego.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
4.	Rodzaje czucia.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
5.	Fizjologia wrażeń zmysłowych.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
6.	Procesy trawienia i wchłaniania w przewodzie pokarmowym, hormony żołądkowo - jelitowe.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
7.	Rola wątroby i trzustki, składniki pokarmowe, zasady odżywiania.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
8.	Fizjologia układu dokrewnego (podwzgórza, przysadki mózgowej, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy, jajników i jąder).	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
9.	Układ sercowo - naczyniowy, hemodynamika, autoregulacja przepływu tkankowego.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
10.	Podstawowa i wysiłkowa przemiana materii.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.

semestr II

1.	Fizjologia układu dokrewnego (podwzgórza, przysadki mózgowej, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy, jajników i jąder).	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
2.	Fizjologia układu oddechowego, regulacja oddychania, krążenie płucne i wymiana gazowa.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
3.	Fizjologia układu moczowego, filtracja nerkowa, układ RAA, produkcja moczu.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
4.	Regulacja równowagi wodno - elektrolitowej i kwasowo - zasadowej.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
5.	Fizjologia układu krwiotwórczego.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.
6.	Fizjologia rozrodu.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.

		SEMINARIA (S)						
		SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
LICZBA GODZIN (L)		15	5	-	-	-	-	-

		RAZEM	20
semestr I			
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się	
1.	Organizm jako całość, funkcje narządów i układów w utrzymaniu homeostazy - czynność komórki jej metabolizm, kontrola i regulacja jej funkcji.	A.W3. A.W5. A.U2. A.K15	
2.	Właściwości tkanek pobudliwych, pobudliwość, pobudzenie, potencjały elektryczne komórki, przekaźnictwo synaptyczne, przewodzenie we włóknach rdzennych i bezrdzennych, nerwy rdzeniowe.	A.W2. A.W5. A.U2. A.K15.	
3.	Odruchy, rodzaje czucia, ruch i postawa ciała , czuwanie sen.	A.W2. A.W5. A.U2. A.K15.	
4.	Kontrola środowiska wewnętrznego-rola układu autonomicznego.	A.W2. A.W5. A.U2. A.K15.	
semestr II			
1.	Czynność gruczołów dokrewnych, hormony wzrostowe, termoregulacja.	A.W2. A.W5. A.U2. A.K15.	

	Praca własna studenta (PW)						
	SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
	LICZBA GODZIN (L)	20	5	-	-	-	-
RAZEM	25						

semestr I			
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się	
1.	Rola układu nerwowego i hormonalnego w utrzymaniu homeostazy ustrojowej.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.	
2.	Powiązanie pracy układu kostno – stawowo – mięśniowo - nerwowego w czasie wykonywania wysiłku w warunkach zdrowia.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.	
3.	Znaczenie układu sercowo – naczyniowego w utrzymaniu homeostazy ustrojowej.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.	
4.	Znaczenie gospodarki wodno – elektrolitowej, w prowadzeniu prawidłowego bilansu płynów.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.	
semestr II			
1.	Rola układu oddechowego i przewodu pokarmowego w dostarczaniu niezbędnych produktów do zapewnienia podstawowej przemiany materii w komórkach.	A.W2. – A.W5. A.U2. A.K15.	

ZALICZENIE PRZEDMIOTU - PRZEDMIOT KOŃCZY SIĘ EGZAMINEM	
Wykład (W)	Podstawę do uzyskania zaliczenia (zal) stanowi:

	<ul style="list-style-type: none"> obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, ewentualna 10% nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z prowadzącym zajęcia, aktywny udział w wykładach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie wykładu) poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania wykładu. <p>Brak zaliczenia (nzal) stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> obecność mniej niż 90%, bierny udział w wykładzie, naganna postawa (brak respektowania czasu trwania wykładu, zajmowanie się sprawami innymi, nie związanymi z wykładem: śledzenie stron internetowych, używanie telefonu komórkowego, czytanie książki itp., przejawianie zachowań zmuszających wykładowcę do przerwania wykładu) negatywna ocena z odpowiedzi ustnej.
Seminaria (S)	<p><u>Podstawę do uzyskania zaliczenia (zal) stanowi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności aktywny udział w seminarium (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie seminarium) poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania seminarium. <p><u>Brak zaliczenia (nzal) stanowi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> obecność mniej niż 100%, bierny udział w seminarium, uzyskanie negatywnej odpowiedzi ustnej, naganna postawa (brak respektowania czasu trwania seminarium, zajmowanie się sprawami innymi, nie związanymi z seminarium: śledzenie stron internetowych, używanie telefonu komórkowego, czytanie książki itp., przejawianie zachowań zmuszających wykładowcę do przerwania seminarium).
Praca własna pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (PW)	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie we własnym zakresie zagadnień przewidzianych w tej formie kształcenia sprawdzenie przyswojonej wiedzy w trakcie odpowiedzi ustnej
EGZAMIN KOŃCOWY z przedmiotu/MODUŁU	<p>Warunki dopuszczenia do egzaminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzyskanie zaliczenia z wykładów, uzyskanie zaliczenia z seminarium. <p>Forma egzaminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin pisemny, test jednokrotnego wyboru, zdań niedokończonych, pytań otwartych i półotwartych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z zakresu poruszanego tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

WYKAZ LITERATURY	
LITERATURA PODSTAWOWA	
1.	Fizjologia człowieka w zarysie/ Traczyk, Władysław Zygmunt. - Wyd. 8, 2010 - 10 dodruk. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2016.
2.	Ross & Wilson anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby : ćwiczenia / Anne Waugh, Allison Grant; Il. Greme Chambers; Red. 1 wyd. pol. Bogdan Cizek, Ryszard Maciejewski. - Wrocław: Elsevier Urban & Partner, cop. 2012.
3.	Fizjologia człowieka: podręcznik dla studentów medycyny / red. Stanisław J. Konturek; [aut. Tomasz Brzozowski et al.]. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, cop. 2007.
4.	Fizjologia człowieka z elementami patologii : skrypt dla licencjackich kierunków medycznych / pod red. Hanny Krauss i Przemysława Sosnowskiego ; [aut. Teresa Torlińska et al.] ; Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu. - Poznań : Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I, 2009.
5.	Fizjologia człowieka / Daniel McLaughlin, Jonathan Stamford, David White; przekł. zbior. pod red. Joanny Gromadzkiej-Ostrowskiej, zespół tł. Joanna Gromadzka-Ostrowska, Ewa Fürstenberg, Danuta Rosołowska-Huszcz. - 2 dodruk. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, cop. 2008.
6.	Fizjologia człowieka: zagadnienia wybrane : materiały do ćwiczeń / Anna Szczęsna-Kaczmarek [et al.] ; Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku. - Wyd. 3 popr. - Gdańsk : Wydawnictwo Uczelniane Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego, 2009.
7.	Fizjologia - John Bullock, Joseph Boyle, III Michael B. Wang; [z ang. tł. Jolanta Chwalbińska - Moneta et al.]. -Wyd. 1 pol. / pod red. Witolda Tuganowskiego. - Wrocław : Wydaw. Medyczne Urban&Partner, cop. 2003.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	
1.	Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka / Artur Jaskólski, Anna Jaskólska; Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. - Wyd. 3 zm. i uzup. - Wrocław :

	Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, 2005.
2.	Fizjologiczne podstawy wysiłku fizycznego. Podręcznik dla studentów akademii wychowania fizycznego i akademii medycznych/ Pod red. Jana Górskiego. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2001.
3.	Mechanizmy służące utrzymaniu życia i regulacji fizjologicznych / pod red. Henryka Lacha; Małopolska Wyższa Szkoła im. Józefa Dietla w Krakowie. - Kraków : Wydawnictwo Abaton, 2012.

Podpis koordynatora przedmiotu/MODUŁU:
